

Meer producten met minder input

Sjaak Bakker, Wageningen UR

Sjaak Bakker studeerde aan de Universiteit van Wageningen en is sinds 2006 manager van de Business Unit Wageningen UR Glastuinbouw. Er staan meer dan 200 rapporten en publicaties in nationale en internationale tijdschriften op zijn naam over energiebesparing in de kas.

Noodzaak duurzaam produceren

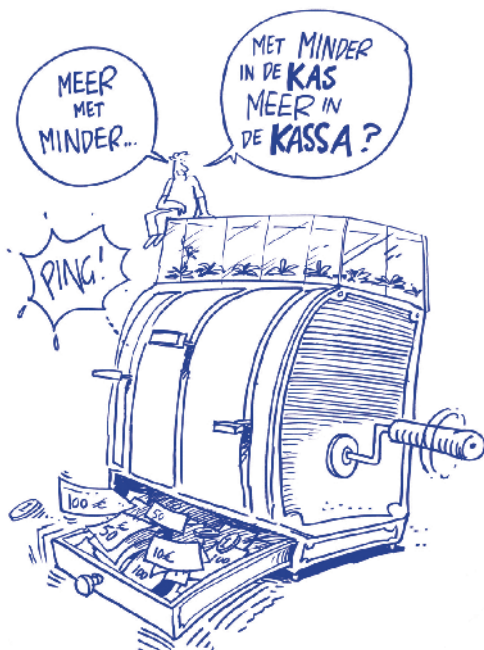
We moeten de wereld voeden op basis van de capaciteit van de aarde. Om het huidige consumptiepatroon op termijn vol te houden bij de groeiende bevolking zouden we vier werelden nodig hebben. De uitdaging is om in de toekomst duurzaam te produceren, meer produceren met minder input.

Duurzaamheid

- Meer produceren met minder input
- Het vermogen om te blijven voortbestaan

Ontwikkelingen die pleiten voor duurzaam produceren, die duurzaam produceren ondersteunen

- De productie van vlees kost veel meer input dan de productie van groente. Noodgedwongen zal er meer groente dan vlees gegeten gaan worden. De wereld is aan het veranderen, er is een trend zichtbaar van steeds meer vegetarisch eten.
- Vrouwen zijn voor 85% verantwoordelijk voor de aankopen. Vrouwen blijken meer binding te hebben met duurzaamheid dan mannen.

- Zijn mensen bereid ervoor te betalen? Er is vanuit de VS een ontwikkeling gaande dat de groep mensen die helemaal niets hebben met duurzaamheid aan het afnemen is. De groep mensen die zich rekenen tot bewuste consumenten en die hiervoor willen betalen groeit. Deze ontwikkeling is zich wereldwijd aan het verspreiden.
 - Mensen zijn bereid tot 10% meer te betalen voor duurzame producten;
- Naar verwachting kiest in 2050 de meerderheid van de consumenten duurzaam geproduceerde producten.

Wat bepaalt duurzaam gedrag?

- Geld, het moet betaalbaar zijn.
- Beschikbaarheid van het product.
- Meer informatie leidt tot meer vertrouwen in het product. Het product moet écht duurzaam zijn geproduceerd, dit moet duidelijk worden gecommuniceerd.
- Gevoel van urgentie.

Geloofwaardigheid duurzame producten

Uit onderzoek blijkt dat retail (9%) en producenten (16%) worden gezien als minst betrouwbare bronnen van informatie over duurzaamheid van producten. Het lijkt dus niet verstandig om de marketing en reclame over te laten aan de retail of het als teler zelf in handen te nemen. De overheid en de media worden door 20% als betrouwbare bron gezien, NGO's (consumentenbond, milieudefensie etc.) lijken de meeste geschikte kanalen om duurzaamheid te promoten (51%).

Hoe meer produceren met minder?

Meer met minder water

Tekort aan zoet water is een toenemend wereldprobleem. Meer produceren met minder water is mogelijk door beschermde teelt, door het gebruik van kassystemen. Dus ook het gebruik van kassystemen in warme landen zal in de toekomst efficiency in gebruik van water opleveren.

Meer met minder gewasbeschermingsmiddelen

Meer produceren met minder chemische middelen is mogelijk o.a. door het gebruik van substraten, detectietechnieken, resistente rassen, specifieke biologische bestrijdingsmiddelen. In Nederland doen we dit al erg goed en is het gebruik van chemische middelen laag in vergelijking met andere landen.

Meer met minder energie

Stappen die genomen moeten worden: maximaal gebruik van zonlicht, verminderd energiegebruik, efficiënter energiegebruik, vervanging van fossiele energie door energie uit duurzame bronnen. Ook zonder grote investeringen zijn er mogelijkheden: schermen, ontvochtigen, ventileren, verwarmen.

VenlowKas (prototype, anderhalf jaar in gebruik, Wageningen UR)

Wat: Nieuwe telen met dubbel kasdek. Door dubbeldek coating minder gebruik van energie en efficiënter gebruik van licht.

Doel: meer produceren met aanzienlijk minder energie.

Resultaat: Een aanzienlijk duurzamer product (tomaat) is mogelijk voor slechts €0,04/kg extra voor de consument!

Discussiepunten en conclusies

Meer met minder kan (makkelijk) want consumenten zijn bereid 10% meer te betalen voor duurzame producten.

Duurzaam produceren is de toekomst maar er is nog veel twijfel of consumenten wel bereid zijn tot 10% meer te betalen. De retail wordt vooral als 'spelbreker' gezien, zij zal niet snel bereid zijn de duurdere producten in het schap te plaatsen.

Wat kun je op je eigen bedrijf (nog extra) doen met 'meer met minder'?

Voor de individuele ondernemer zijn de mogelijkheden beperkt, collectiviteit en samenwerking zijn noodzakelijk.

Wat kun je nog extra doen om je duurzame product verkocht te krijgen?

De retail blijft nodig voor de verkoop maar moet worden omzeild als het gaat om de benadering van de consument. De consument moet overtuigd en geïnformeerd worden door bijvoorbeeld een organisatieverband van telers. Nieuwe initiatieven als bijvoorbeeld 'Holland branding' en 'Tuinbouw Nederland' moeten invulling krijgen. Herkenbaarheid, durf, smaaklabels, uitleg over gebruik van producten, maatschappelijk ondernemen, marketingacties zoals een item over duurzaam geproduceerde producten in televisieprogramma's moeten de consument informeren en overtuigen. Richt stichting 'de Wakkere plant' op, als tegenhanger van 'stichting Lekker Dier'. Informeer consumenten -net als bij eieren en kippenvlees- hoe de productiewijze is, zodat meer bewustzijn en inzicht ontstaat over de herkomst van het product. Kortom: benader direct de consument, zij moet uiteindelijk de retail dwingen duurzame producten op te nemen!